

WYMAGANIA EDUKACYJNE
Spółeczna Szkoła Muzyczna I st.
Im. Witolda Lutosławskiego

PRZEDMIOT GŁÓWNY – SKRZYPCE

WYMAGANIA PROGRAMOWE I KLASYFIKACYJNE

- **Poniższe treści nauczania i zadania techniczno-wykonawcze są konsekwencją i wynikają z podstawy programowej, jej celów kształcenia - wymagań ogólnych i szczegółowych**
- Programy egzaminów oraz przesłuchań powinny być wykonywane z pamięci. (możliwe są zmiany po wcześniejszej konsultacji z sekcją egzaminującą)
- Wszelkie zmiany dotyczące terminów oraz programów przesłuchań śródrocznych, technicznych, praktycznych oraz promocyjnych ustalane zostają przez dyrekcję szkoły.
- Wszelkie zmiany dotyczące wymagań przesłuchań technicznych, śródrocznych i promocyjnych mogą być dokonywane ze względu na udział uczniów w przesłuchaniach CEA, konkursach, festiwalach oraz związku z harmonogramem pracy szkoły itp.

Kursywą podkreślone są zagadnienia i umiejętności o wyższym stopniu trudności, wykraczające poza materiał danej klasy, a tym samym nieobowiązkowe.

CYKL 6-LETNI

KLASA I

Treści nauczania:

- umuzykalnienie – klaskanie, śpiewanie prostych piosenek
- poznanie części składowych skrzypiec i smyczka oraz roli poszczególnych elementów w procesie powstawania dźwięku
- znajomość zasad czyszczenia skrzypiec i smyczka
- opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania skrzypiec i smyczka
- umiejętność wydobycia dźwięku przy zachowaniu w miarę luźnego aparatu gry – opanowanie podstaw techniki gry w poz. I oraz gry całym smyczkiem i z podziałem
- dbałość o intonację
- znajomość notacji i muzycznej: rozpoznanie trybu melodii dur- wesoła, moll- smutna
- rozwijanie potrzeby ekspresji twórczej ucznia i kształtowanie wyobraźni muzycznej
- poznanie zasad występów publicznych: umiejętności koncentracji, prezentacji estradowej oraz współpracy z innymi instrumentalistami.

Zadania techniczno-wykonawcze:

- w miarę luźny aparat gry i prawidłowa postawa (zabawy z piłeczką, ołówkiem) – dobra intonacja
- znajomość wartości nut i pauz: cała nuta, półnuta, ćwierćnuta, ósemka, szesnastka
- nazwy nut i ich położenie na pięciolinii
- różne układy palców w I pozycji
- prostolinijne, równoległe do podstawka prowadzenie smyczka
- prawidłowa pulsacja
- detache, legato do 4 nut, portato, martele
- zmiana strun detache i legato po 2
- dynamika forte i piano
- znajomość części składowych skrzypiec i smyczka

Formy zaliczeniowe

Występ na 2 Audycjach Uczniów Klas I, na zakończenie I i II semestru

KLASA II

Treści nauczania:

- podstawowa wiedza w zakresie historii instrumentu, części składowych skrzypiec i smyczka oraz ich konserwacji
- opanowanie prawidłowej postawy właściwe trzymanie skrzypiec i smyczka
- luźny aparat gry
- właściwy sposób wydobywania dźwięku
- znajomość notacji muzycznej w zakresie I pozycji (Gama G, A, D i trójdźwięki)
- rozwijanie potrzeby ekspresji twórczej ucznia i kształtowanie wyobraźni muzycznej
- podstawy obycia estradowego w zakresie umiejętności koncentracji, prezentacji estradowej oraz współpracy z innymi instrumentalistami
- *zmiany pozycji I-III tym samym palcem*

Zadania techniczno-wykonawcze:

- duża wrażliwość intonacyjna
- opanowanie właściwej postawy
- luźny aparat gry
- gra naprzemienna z ruchem wyrównawczym palców
- swobodne poruszanie się w I pozycji
- *zmiany pozycji I – III tym samym palcem*
- *legato do 8 nut*
- *staccato pod łukiem do 4 nut*
- dalsza praca nad martele
- łatwe dwudźwięki i akordy
- szerszy zakres dynamiki: f, mf, p, crescendo i diminuendo
- umiejętność operowania podstawowymi sposobami artykulacji: detache, portato, martele
- synkopa, rytm punktowany, triola ósemkowa
- prosta chromatyka
- dobra znajomość nut i kojarzenie dźwięków z zapisem na pięciolinii umiejętność poprawiania niedociągnięć
- dobra pamięć muzyczna i poczucie rytmu

Formy zaliczeniowe

PRZESŁUCHANIE ŚRÓDROCZNE

1. Gama i pasaże (przez 1 lub 2 oktawy) + sposoby
2. Etiuda
3. Utwór dowolny lub duet/trio (z innym uczniem bądź nauczycielem)

EGZAMIN PROMOCYJNY

1. Utwór dowolny lub duet/trio (z innym uczniem bądź nauczycielem)
2. Forma koncertująca

KLASA III

Treści nauczania:

- podstawowa wiedza w zakresie historii instrumentu, części składowych skrzypiec i smyczka oraz konserwacji
- podstawy prawidłowego aparatu gry i właściwego wydobycia dźwięku
- *znajomość notacji muzycznej i palcówki w zakresie III pozycji*
- czytanie a vista łatwych utworów
- przygotowanie do samodzielnej pracy nad łatwym utworem w zakresie poprawnego odczytania tekstu
- rozwijanie potrzeby ekspresji twórczej ucznia i kształtowanie wyobraźni muzycznej
- podstawy obycia estradowego w zakresie koncentracji, prezentacji estradowej oraz współpracy z innymi instrumentalistami.

Zadania techniczno-wykonawcze:

- opanowanie prawidłowej postawy i właściwego aparatu gry w tym ruchu wyrównawczego
- umiejętność wydobycia ładnego dźwięku przy zachowaniu swobodnego aparatu gry
- umiejętność gry z podziałem smyczka i prowadzeniem go równoległe do podstawka
- detache, podwójne detache, martele, portato, legato przez struny, staccato
- *zmiany pozycji I – III, umiejętność gry w poz. III*
- *umiejętność gry prostych dwudźwięków (pojedyncze łatwe tercje i seksty)*
- kontynuowanie ćwiczeń z chromatyką
- początki nauki wibracji
- flażolety naturalne
- czytanie a vista łatwych utworów
- doskonalenie zasady występów publicznych: umiejętności koncentracji, prezentacji estradowej oraz współpracy z innymi instrumentalistami.
- podstawy obycia estradowego w zakresie koncentracji, prezentacji estradowej radzenia sobie z tremą oraz współpracy z innymi instrumentalistami.
- posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania
- umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji
- zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki
- próba improwizacji prostych tematów melodycznych i granie ze słuchu.
- umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty błędów
- umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonywanych utworów

- próby strojenia skrzypiec
- znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu
- znajomość części składowych skrzypiec i smyczka i umiejętność konserwacji

Formy zaliczeniowe

PRZESŁUCHANIE ŚRÓDROCZNE

1. Gama i pasaże (przez 2 oktawy) + sposoby
2. Etiuda
3. Utwór dowolny lub duet/trio (z innym uczniem bądź nauczycielem)

EGZAMIN PROMOCYJNY

1. Etiuda
2. Utwór dowolny lub duet/trio (z innym uczniem bądź nauczycielem)
3. Forma koncertująca

KLASA IV

Treści nauczania:

- poszerzanie wiedzy w zakresie historii instrumentu, części składowych skrzypiec i smyczka oraz zasady konserwacji
- rozwijanie prawidłowego aparatu gry i właściwego wydobywania dźwięku
- ćwiczenie różnych rodzajów pamięci muzycznej
- znajomość notacji muzycznej i palcówki w zakresie III pozycji
- czytanie a vista łatwych utworów
- doskonalenie zasady występów publicznych: umiejętności koncentracji, prezentacji estradowej oraz współpracy z innymi instrumentalistami.
- próba improwizacji prostych tematów melodycznych i granie ze słuchu.
- przygotowanie do samodzielnej pracy nad łatwym utworem w zakresie poprawnego odczytania tekstu i z uwzględnieniem prawidłowej artykulacji, dynamiki, frazowania.
- rozwijanie potrzeby ekspresji twórczej ucznia i kształtowanie wyobraźni muzycznej
- rozwijanie umiejętności muzykowania zespołowego

Zadania techniczno-wykonawcze:

- *poznanie poz. IV i V*
- *swobodne zmiany pozycji w zakresie I – V*
- prawidłowy aparat gry i intonacja
- podwójne detache, martele, staccato pod łukiem, legato przez struny
- umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji: detache, podwójne detache, portato, staccato, staccato pod łukiem, martele
- zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki
- umiejętność gry prostych dwudźwięków i chromatyki
- umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty błędów
- umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonywanych utworów
- proste dwudźwięki ze zmianą pozycji przez 1 oktawę i ćwiczenia dwudźwiękowe flażolety naturalne
- doskonalenie wibracji
- pizzicato prawą ręką
- bardzo dobra intonacja, poczucie rytmu i pamięć
- gra z ekspresją i wyobraźnią dźwiękową.
- posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania i szybkie tempo zapamiętywania nowych treści
- czytanie a vista łatwych utworów
- umiejętność koncentrowania się i radzenia sobie z tremą

Formy zaliczeniowe

PRZESŁUCHANIE ŚRÓDROCZNE

1. Gama i pasaże + sposoby
2. Etiuda
3. Utwór dowolny lub duet/trio (z innym uczniem bądź nauczycielem)

EGZAMIN PROMOCYJNY

1. Etiuda
2. Utwór dowolny lub duet/trio (z innym uczniem bądź nauczycielem)
3. Forma koncertująca

KLASA V

Treści nauczania:

- poszerzanie wiedzy z zakresu historii instrumentu
- doskonalenie prawidłowego aparatu gry i właściwego wydobycia dźwięku
- *znajomość palcówki w zakresie I – VI pozycji*
- podstawy interpretacji utworu zgodnej z zapisem i elementami stylu
- podstawowe formy muzykowania zespołowego
- czytanie a vista łatwych utworów z uwzględnieniem dynamiki i artykulacji
- przygotowanie do samodzielnej pracy nad łatwym utworem w zakresie poprawnego odczytania tekstu pod względem artykulacji, dynamiki, frazowania
- rozwijanie potrzeby ekspresji twórczej ucznia i kształtowanie wyobraźni muzycznej
- doskonalenie obycia estradowego, w tym: umiejętności koncentracji, prezentacji estradowej oraz współpracy z innymi instrumentalistami.
- próba improwizacji prostych tematów melodycznych i granie ze słuchu.

Zadania techniczno-wykonawcze:

- opanowanie prawidłowej postawy i właściwego aparatu gry w tym ruchu wyrównawczego i grawitacji
- umiejętność wydobycia ładnego dźwięku przy zachowaniu swobodnego aparatu gry
- *poznanie pozycji VI i VII*
- *zmiany i skoki do pozycji I – VI, doskonalenie umiejętności gry w poz. I - VI*
- doskonalenie techniki dwudźwiękowej, pasażowej, biegłościowej i chromatyki
- różnicowanie wibracji
- prawidłowe zmiany pozycji palcem wstępującym i zstępującym
- flażolety naturalne i sztuczne
- umiejętność różnicowania stylu
- szeroki zakres dynamiki
- bardzo dobra intonacja
- *poszerzenie zakresu poznanych środków artykulacyjnych o spiccato i sautille i ich doskonalenie*
- interesujące interpretowanie utworów zgodnie z ich budową formalną
- umiejętność korzystania z różnych form pamięci muzycznej (słuchowej, wzrokowej, ruchowej, intelektualnej).

- szersze wiadomości z historii instrumentu
- znajomość części składowych skrzypiec i smyczka i zasad konserwacji
- czytanie a vista łatwych utworów
- umiejętność koncentrowania się i radzenia sobie z tremą
- zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki
- umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty błędów
- umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonywanych utworów

Formy zaliczeniowe

PRZESŁUCHANIE ŚRÓDROCZNE

1. Gama i pasaże + sposoby i wybrane dwudźwięki (tercje, seksty)
2. Etiuda
3. Utwór dowolny lub duet/trio (z innym uczniem bądź nauczycielem)

EGZAMIN PROMOCYJNY

1. Etiuda
2. Utwór dowolny lub duet/trio (z innym uczniem bądź nauczycielem)
3. Forma koncertująca

KLASA VI

Treści nauczania:

- wejścia do V pozycji
- poszerzanie wiedzy z zakresu historii instrumentu
- doskonalenie prawidłowego aparatu gry i właściwego wydobywania dźwięku
- *znajomość palcówki w zakresie I - VII pozycji*
- podstawy interpretacji utworu zgodnej z zapisem, budową formalną i elementami stylu
- czytanie a vista łatwych utworów
- podstawowe formy muzykowania zespołowego
- przygotowanie do samodzielnej pracy nad łatwym utworem w zakresie poprawnego odczytania tekstu, dynamiki, artykulacji i frazowania
- rozwijanie potrzeby ekspresji twórczej ucznia i kształtowanie wyobraźni muzycznej

- podstawy obycia estradowego w zakresie technik opanowania pamięciowego utworu oraz koncentracji i pokonywania tremy

Zadania techniczno-wykonawcze:

- płynne zmiany pozycji I – V
- *umiejętność gry w poz. I - VII, skoki do pozycji*
- tryl, mordent, obiegnik, akordy łamane i równocześnie brzmiące
- pizzicato palcami lewej i prawej ręki
- martele, *spiccato, sautille po 2-4*
- bardzo dobra biegłość
- bardzo dobra intonacja
- opanowanie prawidłowej postawy i właściwego aparatu gry
- umiejętność wydobycia ładnego dźwięku
- umiejętność frazowania i operowania wszystkimi poznanymi sposobami artykulacji: detache, podwójne detache, martele, portato, staccato, *spiccato, sautille*
- zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki
- umiejętność gry z podziałem smyczka i prowadzeniem go równoległe do podstawka
- umiejętność gry dwudźwięków i chromatyki
- prawidłowa i zróżnicowana wibracja
- gra stylowa, z ekspresją
- bardzo dobra prezentacja na estradzie
- posiadanie w miarę szerokich wiadomości z historii instrumentu
- czytanie a vista łatwych utworów
- umiejętność koncentrowania się i radzenia sobie z tremą
- posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania
- opanowanie literatury skrzypcowej w następującym zakresie:
- etiudy o zróżnicowanej problematyce, sonata, koncert, wariacje, miniatura
- umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty błędów
- umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonywanych utworów

Formy zaliczeniowe

PRZESŁUCHANIE ŚRÓDROCZNE

1. Gama i pasaże + sposoby i wybrane dwudźwięki (tercje, seksty, oktawy)
2. 2 etiudy (w tym jedna dwudźwiękowa)
3. Utwór dowolny lub duet/trio (z innym uczniem bądź nauczycielem)

EGZAMIN KOŃCOWY

1. Etiuda
2. Utwór dowolny lub duet/trio (z innym uczniem bądź nauczycielem)
3. Forma koncertująca

IV. KRYTERIA OCENIANIA

Cele oceniania wewnątrzszkolnego:

- Poinformowanie ucznia o jego osiągnięciach edukacyjnych.
- Dostarczenie nauczycielom i rodzicom informacji o uzdolnieniach i postępach ucznia.
- Motywowanie ucznia do dalszej pracy i doskonalenia się.
- Lepsza organizacja pracy nauczyciela i dobór odpowiednich metod dydaktycznowychowawczych.
- Osiągnięcia ucznia, jego wiadomości i umiejętności wynikające z wymagań podstawy programowej oceniane są w drodze występów publicznych, przesłuchań śródrocznych, przesłuchań technicznych, praktycznych, egzaminów promocyjnych i końcowych.

Kryteria podlegające ocenie:

- intonacja
- wrażliwość na jakość dźwięku
- muzykalność
- umiejętności techniczne
- aparat gry
- pamięciowe opanowanie utworów
- zgodność z tekstem
- pilność i systematyczność pracy ucznia
- odporność psychiczna
- uczestniczenie ucznia w życiu szkoły i środowiska

Oceny klasyfikacyjne ustala się w stopniach, przy wykorzystaniu pomocniczej skali punktowej:

Ocena celująca (6) 25 punktów – uczeń opanował materiał na daną klasę w sposób celujący, gra bezbłędnie technicznie i interesująco od strony muzycznej, aktywnie uczestniczy w życiu muzycznym szkoły i środowiska lokalnego.

Ocena bardzo dobra (5) 21-24 punkty – uczeń opanował materiał danej klasy, gra bardzo dobrze pod względem technicznym, muzycznym i aparатовym, aktywnie uczestniczy w życiu muzycznym szkoły.

Ocena dobra (4) 16-20 punktów – uczeń opanował materiał danej klasy, gra poprawnie technicznie i muzycznie ale z małymi usterkami.

Ocena dostateczna (3) 13-15 punktów – uczeń słabo opanował minimum programowe danej klasy, gra z niedociągnięciami technicznymi i muzycznymi.

Ocena dopuszczająca (2) 11-12 punktów – uczeń nie opanował całego materiału danej klasy, gra z wyraźnymi brakami technicznymi i muzycznymi. Taka ocena uzyskana na koniec I semestru powinna być dla ucznia sygnałem alarmowym. Przy intensywnej pracy może i powinien nadrobić braki. Ocena ta uzyskana na egzaminie promocyjnym skutkuje brakiem promocji do następnej klasy.

Ocena niedostateczna (1) do 10 punktów – uczeń nie opanował materiału danej klasy i nie rokuje żadnych nadziei na dalszy rozwój techniczny i muzyczny. Ocena ta uzyskana na egzaminie promocyjnym skutkuje brakiem promocji do następnej klasy.

Kryteria oceny uczniów w pewnej mierze powinny zależeć od możliwości słuchowych, manualnych, zdrowotnych i warunków domowych. Głównym celem oceny winno być oddziaływanie wychowawcze, dlatego czasem warto podwyższyć ocenę uczniowi mniej zdolnemu, lecz pilniejszemu i robiącemu postępy, a obniżyć ocenę uczniowi uzdolnionemu, który nie pracuje systematycznie.

UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW NA ZAKOŃCZENIE I ETAPU EDUKACJI

1. Znajomość podstawowych wiadomości z historii instrumentu i umiejętność nazywania poszczególnych części skrzypiec i smyczka oraz poznanie roli poszczególnych elementów instrumentu i smyczka w procesie powstawania dźwięku. Znajomość zasad czyszczenia i konserwacji skrzypiec i smyczka oraz umiejętność samodzielnego strojenia instrumentu.
2. Opanowanie prawidłowej postawy, właściwego trzymania skrzypiec pod brodą i smyczka, prawidłowego ułożenia prawej i lewej ręki. Umiejętność wydobywania dźwięku przy zachowaniu swobodnego aparatu gry.
3. Opanowanie podstaw techniki gry, z uwzględnieniem umiejętności gry całym smyczkiem i poszczególnymi częściami smyczka, gry naturalnych i sztucznych frażoletów, umiejętności prawidłowego układu prawej i lewej ręki, czystości intonacji, grania w pozycjach, realizacji podstawowych ozdorników, wibracji.
4. Umiejętność frazowania i operowania podstawowymi sposobami artykulacji. Zgodna z zapisem realizacja metroritmiki, agogiki i dynamiki. Interpretowanie utworu zgodnie z jego budową formalną.
5. Znajomość notacji oraz umiejętność samodzielnego i bezbłędnego odczytania tekstu nutowego. Umiejętność prawidłowego grania a vista łatwych utworów w wolnym tempie, z uwzględnieniem poprawnej intonacji i precyzji rytmicznej.
6. Umiejętność samodzielnego opracowywania łatwego utworu pod względem techniczno-wykonawczym (palcowanie, smyczkowanie, frazowanie, dynamika, interpretacja). Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów.
7. Umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu. Posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania. Przystwojenie podstawowych elementów obycia estradowego. Umiejętność dokonywania właściwej samooceny wykonania utworu.
8. Umiejętność gry pod kierunkiem nauczyciela w różnych formach muzykowania zespołowego (np. unisono, smyczkowe zespoły kameralne, gra z akompaniamentem).
9. Opanowanie literatury skrzypcowej w następującym zakresie:
 - etiudy o zróżnicowanej problematyce technicznej,
 - utwory na skrzypce z akompaniamentem (od baroku do XXI wieku),

- forma cykliczna (do wyboru sonata, concertino, koncert, wariacje),
 - utwory kameralne (duet, trio lub kwartet).
10. W dziale instrumentalnym poprawne wykonanie dwóch etiud o zróżnicowanej problematyce technicznej, w tym jednej dwudźwiękowej, jednego utworu solowego z akompaniamentem, części pierwszej lub drugiej i trzeciej koncertu, dwóch kontrastujących części sonaty, lub sonatiny. W dziale zespołowym natomiast poprawne wykonanie części I lub II i III koncertu oraz utworu solowego z akompaniamentem lub dwóch kontrastujących części sonaty (sonatiny).

EFEKTY KSZTAŁCENIA PO ZAKOŃCZENIU NAUKI W SZKOLE MUZYCZNEJ I STOPNIA

Uczeń:

- 1) szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;
- 2) przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;
- 3) posiada wiedzę niezbędną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
- 4) zna i stosuje zasady dotyczące występów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i stroju;
- 5) wykazuje wrażliwość artystyczną w kreatywnym realizowaniu zadań;
- 6) rozwija pasję muzyczną poprzez podejmowanie inicjatyw artystycznych;
- 7) publicznie prezentuje swoje dokonania;
- 8) podczas gry na instrumencie prawidłowo operuje aparatem gry;
- 9) czyta nuty ze zrozumieniem, potrafi wykonać a vista proste utwory muzyczne;
- 10) wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną oraz umiejętności niezbędne do zrozumienia i wykonywania utworów;
- 11) świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych;
- 12) realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem;
- 13) ocenia jakość wykonywanych zadań;
- 14) pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu oraz bierze współodpowiedzialność za efekt tej pracy;
- 15) integruje się i współpracuje z członkami zespołu;
- 16) buduje relacje oparte na zaufaniu;
- 17) wykazuje się w działaniu aktywną postawą;
- 18) organizuje swoją indywidualną pracę;
- 19) systematycznie rozwija swoje umiejętności;
- 20) wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną;
- 21) przewiduje skutki podejmowanych działań;
- 22) jest przygotowany do kontynuowania nauki;
- 23) potrafi skutecznie radzić sobie ze stresem, w szczególności z treścią.